

Asia: VN/8233/2021

Kansallinen kemikaaliohjelma

Yleinen lausunto

Voitte tässä lausua yleisesti kansallisesta kemikaaliohjelmasta.

Uudessa kansallisessa kemikaaliohjelmassa on viisi teemaa: Terveiden ja ympäristön suojeleminen haitallisilta kemikaaleilta, Turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia, Tietoon pohjautuva päätöksenteko, Kansainvälinen ja EU-yhteistyö kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi sekä Viestintä parantaa kemikaaliturvallisuutta. Teknologiateollisuus pitää näiden teemojen alla olevia päätavoitteita tärkeänä suuntana kohti yhä parempaa terveyden- ja ympäristönsuojelua samalla kun tehostetaan tuotteiden uudelleenkäyttöä, kierrättämistä ja uusioraaka-aineiden hyödyntämistä. Päätöksenteon sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla tulee pohjautua tietoon ja ajantasaisiin tutkimustuloksiin. Eri tahojen välisen vuorovaikutuksen ja viestinnän tehostaminen on tarpeellista ja tervetullutta.

Johdanto

Voitte tässä lausua luvusta 1: Johdanto

-

Kemikaalit ympärillämme

Voitte tässä lausua luvusta 2: Kemikaalit ympärillämme

-

Tavoitteet ja toimenpiteet

Voitte tässä lausua luvusta 3: tavoitteet ja toimenpiteet

-

Terveyden- ja ympäristönsuojaus haitallisilta kemikaaleilta

Voitte tässä lausua luvusta 3.1: Terveiden ja ympäristönsuojaus haitallisilta kemikaaleilta. Pyydämme erityisesti huomioitane toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi

pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Haitallisten kemikaalien käytön rajoittaminen EU-tasolla tuotannossa ja kulutustavaroissa siten, että kemikaalit eivät aiheuta haittaa ympäristölle tai terveydelle, on kannatettavaa. Haitallisten aineiden arvioinnissa ja niiden käytön rajoittamisessa on kuitenkin oleellista, että arviointi tehdään riskiperusteisesti. Tällöin aineen vaaraominaisuuden lisäksi tulee huomioida altistus vaaraominaisuudelle. Jos altistumista ei tapahdu, aineen käyttöä ei tulisi kategorisesti rajoittaa.

Tarkoituksena on perustaa uusi kemikaalifoorumi vuorovaikutuksen ja viestinnän lisäämiseksi eri toimijoiden välillä. Kansallista kemikaalifoorumia hyödynnettäisiin muun muassa uusien huolenaiheiden tunnistamisessa. Teknologiateollisuus kannattaa tietojenvaihtoa lisäävää yhteistyötä. Kansallisessa kemikaalifoorumissa tulisi olla kattava edustus erilaisia toimijoita eli viranomaisista lisäksi mukana tulisi olla niin valmistavaa kuin käyttävää teollisuutta.

Yhtenä tavoitteena on, että uudet kemikaalit ja niitä sisältävät materiaalit ovat turvallisia ja kestäviä tuotannosta käyttöön loppuun. Ympäristön, väestön ja työntekijöiden kannalta merkittävimmät vaikutukset tuotteiden elinkaareissa on tarkoitus selvittää ja laatia materiaali- ja/tai toimialakohtaisia ohjeistuksia säädösten noudattamisen ja kemikaalien riskinhallinnan tukemiseksi erityisesti pk-yrityksissä. Kansallinen kokonaisnäkemys uusien kemikaalien riskinhallinnasta on tarkoitus muodostaa eri hallinnonalojen ja toimijoiden yhteistyönä. Teknologiateollisuus pitää tärkeänä, että kohdassa on mainittu toimijoiden välinen yhteistyö.

Turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia

Voitte tässä lausua luvusta 3.2: Turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Jaamme näkemyksen siitä, että kierrätysjakeiden laadukas ja turvallinen kiertotalous lähtee tuotesuunnittelusta. Turvallisen ja kestävän tuotesuunnittelun edistäminen on tärkeää, jotta haitallisten kemikaalien päätyminen materiaalikiertoihin vähenisi. Lisäksi esimerkiksi materiaalien alkuperästä, valmistusprosesseista ja alihankintaketjuista tarvitaan nykyistä tarkempaa tietoa. Tämä toteutetaan parhaiten edistämällä digitaalisen tuotepassin käyttöönottoa täyden jäljitettävyyden ja kierrätettävyyden mahdollistamiseksi.

On kannatettavaa, että kiertotalouden edistämiseksi haitallisia aineita sisältävät materiaalit pyritään poistamaan kierrosta, jotta ihmiset tai ympäristö eivät altistu niille eivätkä ne siirry uusiin tuotteisiin. Lisäksi tulee kuitenkin huomioida se, että jos altistumisriskiä ei käsittely- ja käyttöolosuhteissa ole, niin haitallisia kemikaalejakaan sisältävien materiaalien kierrätystä ei tulisi kategorisesti kieltää.

Teollisissa käsittelyprosesseissa kierrätysmateriaalien käyttöön liittyvät turvallisuuskysymykset pystytään hyvin hallitsemaan.

Elinkeinoelämälle on kirjattu seuraava tehtävä: Jaetaan tietoa toimivista ja turvallisista ratkaisuista. Tiedon jakaminen hyvistä ratkaisuista on kannatettavaa. Kirjaus jättää kuitenkin avoimeksi, millä tavalla tietoa odotetaan jaettavan.

Tietoon pohjautuva päätöksenteko

Voitte tässä lausua luvusta 3.3: Tietoon pohjautuva päätöksenteko. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Päätöksenteon sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla tulee pohjautua tietoon ja ajantasaisiin tutkimustuloksiin. Kierrätysmateriaalimarkkinoiden kehittämisessä on oleellista tieto muun muassa materiaalien koostumuksesta ja niiden sisältämistä haitallisista aineista. Merkittävät ratkaisut syntyvät usein eri osaamisten ja organisaatioiden rajapinnoilla, joten tutkimuslaitosten, yritysten ja muiden tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimijoiden yhteistyötä on hyvä vahvistaa. Uusien innovaatioiden tukemiseen on syytä panostaa.

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi

Voitte tässä lausua luvusta 3.4: Kansainvälinen ja EU-yhteistyö kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Kannatamme kansainvälisen ja EU-yhteistyön lisäämistä kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi. On hyvä, että Suomi haluaa pysyä EU-tasolla aktiivisena osapuolena kehityksessä, lainsäädännön ja EU-kriteerien laadinnassa tavoitteenaan vaikuttaa asioihin ennalta.

Viestintä ja koulutus parantavat kemikaaliturvallisuutta

Voitte tässä lausua luvusta 3.5: Viestintä ja koulutus parantavat kemikaaliturvallisuutta. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Teknolוגiateollisuus jakaa näkemyksen siitä, että viestintä on tärkeässä roolissa kemikaaliturvallisuuden parantamisessa ja viestinnän keinoihin ja kanaviin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Viestinnän tulee olla hyvin kohdennettua ja suunniteltua, muutoin se menettää helposti tarkoituksensa. Yhtenä toimenpiteenä on mainittu nopeaan reagointiin kykenevän keskeisten viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteisen viestintäverkoston toiminnan kehittäminen ja parantaminen ja viestiminen suunnitelmallisesti. Kannatamme hyvin koordinoitua ja suunnitelmallista viestintää, ja haluamme kiinnittää huomiota myös siihen, että erilaisten yhteistyö-

ja viestintäfoorumien roolia, määrää ja työnjakoa tarkastellaan riittävän kriittisesti, jotta kokonaisuus säilyy hallittavana ja johdonmukaisena.

Tavoitteen ”Lisätään viestintää kiertotaloudesta ja kierrättämisestä kemikaalinäkökulmasta” kohdalla on kaksi työmarkkinajärjestöille osoitettua toimenpidettä: jaetaan tietoa kestävien liiketoimintamallien mahdollisuuksista kemikaalialan yrittäjille sekä tarjotaan kierrätettäviä, uusiokäytettäviä tuotevaihtoehtoja (tiedostaville) kuluttajille. Kohta jättää kuitenkin varsin epäselväksi, mitä tällä käytännössä tarkoitetaan ja millaisia toimenpiteitä työmarkkinajärjestöiltä odotetaan.

Tietoiskut ja -laatikot

Voitte tässä lausua luvusta 4: tieto-iskuista- ja laatiokoista.

-

Kemikaaliohjelman vaikuttavuuden seuranta

Voitte tässä lausua luvusta 5: Kemikaaliohjelman vaikuttavuuden seuranta.

-

Fiskaali Tiina
Teknologiateollisuus ry